

SPRAWOZDANIE
z działalności
Ośrodka Pomocy Społecznej w Różanie
w 2021 roku

Ośrodek Pomocy Społecznej w Różaniu, podobnie jak w latach poprzednich, również w 2021 r. realizował głównie zadania określone w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

W ustawie tej podzielono zadania na:

- 1) zadania własne gminy o charakterze obowiązkowym,
- 2) zadania z zakresu administracji rządowej realizowane przez gminę, czyli tzw. zadania zlecone.

W 2021 roku zadania ustawowe i zadania podejmowane z własnej inicjatywy Ośrodka Pomocy Społecznej realizował zespół pracowników w składzie:

- kierownik - 1 osoba,
- główny księgowy- 1 osoba,
- pracownicy socjalni – 2 osoby,
- starszy administrator ds. świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych – 1 osoba,
- terapeuta – 1 osoba,
- instruktor terapii zajęciowej/wychowawca – 1 osoba
- pielęgniarki – 2 osoby,
- opiekunki środowiskowe – 6 osób,
- opiekun osób starszych – 1 osoba,
- specjalista pracy z rodziną – 3 osoby, (w tym 1 osoba urlop macierzyński)
- asystent rodziny – 1 osoba,

Wszystkie zadania planowe, zarówno w formie świadczeń pieniężnych, jak również świadczeń niepieniężnych, zrealizowano w sposób zadowalający. Zakres i rozmiar tych świadczeń przedstawiono również w układzie tabelarycznym.

ŚWIADCZENIA PIENIĘŻNE

z pomocy społecznej wypłacone przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Różanie w 2021 roku

Lp.	Rodzaj świadczenia	Liczba świadczeniobiorców	Liczba świadczeń	Koszt świadczeń (zł)
1	2	3	4	5
1.	Zasiłek stały	33	356	193.640,36
2.	Zasiłek okresowy	16	78	26.512,62
3.	Zasiłek celowy	31	73	15.675,00
4.	Specjalny zasiłek celowy	50	91	24.402,00
5.	Zasiłek i pożyczka na ekonomiczne usamodzielnienie	0	0	0
	Razem	130	598	260.229,98

ŚWIADCZENIA NIEPIENIĘŻNE

z pomocy społecznej zrealizowane przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Różanie w 2021 r.

Lp.	Rodzaj świadczenia	Liczba świadczeniobiorców	Liczba świadczeń	Koszt świadczeń (zł)
1	2	3	4	5
1.	Praca socjalna	370	x	x
2.	Bilet kredytowy	0	0	0
3.	Składki na ubezpieczenie zdrowotne	30	319	16.671,00
4.	Składki na ubezpieczenie społeczne	0	0	0
5.	Pomoc rzeczowa, w tym na ekonomiczne usamodzielnienie	0	0	0
6.	Sprawienie pogrzebu	0	0	0
7.	Poradnictwo specjalistyczne	0	0	0
8.	Interwencja kryzysowa	0	0	0
9.	Schronienie	0	0	0
10.	Posiłek	277	7910	138.671,00
11.	Niezbędne ubranie	0	0	0
12.	Usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania oraz w ośrodkach wsparcia	34	8750	279.929,54
13.	Mieszkanie chronione	0	0	0

14.	Specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi	24	4669	252.017,00
15.	Pobyt i usługi w domu pomocy społecznej	8	87	237.502,16
16.	Dodatek mieszkaniowy	22	201	36.378,46
17.	Dodatek energetyczny	13	123	1.735,89
	Razem	778	22059	962.905,05

Powtarzającym się od lat problemem są tzw. rodziny dysfunkcyjne, w których notuje się takie nieprawidłowości, jak zaniedbania w sprawowaniu władzy rodzicielskiej, alkoholizm, przemoc w rodzinie bądź fakt samotnego wychowania dziecka.

W rodzinach tych ustawicznie prowadzona jest praca socjalna, ale z różnym powodzeniem. W sytuacji krytycznej OPS zawiadamia sąd rodzinny o rażących zaniedbaniach w wykonywaniu władzy rodzicielskiej, prosimy sąd o wgląd w sytuację tej rodziny i wnioskujemy o wydanie odpowiednich zarządzeń.

PRZEMOC W RODZINIE

W ostatnich latach narasta problem przemocy w rodzinie. W 2021 roku, zgodnie z informacją Kierownika Posterunku Policji w Różanie, na terenie gminy Różan funkcjonariusze Policji przeprowadzili 74 interwencje domowe, podczas których założono 7 Niebieskich Kart. Ponadto Ośrodek Pomocy Społecznej przekazał do prowadzenia przez Posterunek Policji 3 Niebieskie Karty. Rodziny te zostały objęte nadzorem Policji oraz pracą socjalną prowadzoną przez pracowników socjalnych OPS w swoich rejonach działania.

Z analizy dotychczas zgromadzonych informacji i dokumentów wynika, że zakładanie Niebieskich Kart jest celowe, a często nawet niezbędne w tych rodzinach, w których dotychczasowe interwencje Policji i innych instytucji nie przynosiły oczekiwanych efektów. Przyczyną takich działań jest głównie nadużywanie alkoholu w sposób problemowy przez sprawcę przemocy.

Dobrze oceniamy współpracę z miejscową Policją w tym zakresie. Wspólne, niezapowiedziane wizyty w rodzinach dysfunkcyjnych, przeprowadzane często w godzinach wieczornych, przynoszą oczekiwane, pozytywne efekty. Domownicy muszą liczyć się z tym, że pracownicy socjalni mogą ich odwiedzić nie tylko w godzinach pracy urzędu, ale również poza tymi godzinami, co wpływa dyscyplinująco na ich zachowania.

Osoby doznające przemocy mogą korzystać z poradnictwa specjalistycznego (prawnego, psychologicznego i rodzinnego) a także terapii w poradni Rodzinnej w Makowie Mazowieckim. Problemem dotychczas nierozwiązanym jest brak w powiecie makowskim ośrodka terapeutycznego dla osób stosujących przemoc.

Rośnie liczba rodziców, którzy nie są gotowi zrezygnować ze swoich potrzeb i oczekiwań na rzecz własnych dzieci, a ich chęć naśladowania zachowań jakie widzą i przyswajają z Internetu źle wpływa na prawdziwe życie, ludzie zaczynają gubić się w zwykłej rzeczywistości.

Mimo to, w dalszym ciągu wielu ekspertów twierdzi, że najgorsza matka biologiczna jest lepsza od pieczy zastępczej. Współpraca z sądem jest bardzo trudna, gdyż Ośrodek występując z wnioskami dotyczącymi rodziny nie otrzymuje informacji zwrotnej.

W 2021 r. w Gminie Różan podjęto 3 uchwały, które w założeniach mają usprawnienie funkcjonowania służb pomocowych pracujących z rodziną.

- 1) uchwała Nr XXIX.187.2021 Rady Miejskiej w Różanie z dnia 7 czerwca 2021 r. w sprawie uchwalenia Programu Wspierania Rodziny w Gminie Różan na lata 2021-2023,
- 2) uchwała Nr XXXVI.231.2021 Rady Miejskiej w Różanie z dnia 17 grudnia 2021 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2026.
- 3) uchwała Nr XXXVII.238.2021 Rady Miejskiej w Różanie z dnia 30 grudnia 2021 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Różan na lata 2021 – 2030.

Zarządzeniem Nr 18/2011 Burmistrza Gminy Różan z dnia 31 maja 2011 roku powołano Gminny Zespół Interdyscyplinarny, który realizuje zadania określone w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie.

Skład zespołu był już kilka razy zmieniany. Sprawozdanie zbiorcze z realizacji zadań określonych w programie na 2021 rok stanowi odrębny dokument. Praca w Zespole jest nieodpłatna, wykonywana w ramach obowiązków służbowych pracownika oddelegowanego przez pracodawcę.

USŁUGI OPIEKUŃCZE, SPECJALISTYCZNE USŁUGI OPIEKUŃCZE DLA OSÓB Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI

Zgodnie z art. 50 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj. Dz.U. z 2020r., poz. 1876 z późn. zm.), osobie samotnej, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn, wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona oraz osobie, która wymaga pomocy innych osób a rodzina nie może takiej pomocy zapewnić, przysługuje pomoc w formie usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych.

Zapotrzebowanie na usługi opiekuńcze w naszej gminie jest nadal duże. Dzięki pomocy w formie usług opiekuńczych umożliwiamy wsparcie i pozostanie w środowisku naturalnym (bez konieczności umieszczania w DPS) osobom częściowo zależnym, które nie mają osób bliskich lub te osoby mieszkają poza gminą i nie są w stanie bezpośrednio zajmować się rodzicami, dziadkami. W 2021 roku standardowymi usługami opiekuńczymi w miejscu zamieszkania objęliśmy 34 osoby w wieku starszym. Realizację tego zadania, w takim rozmiarze, umożliwiało nam zatrudnienie średnio w roku 6 opiekunek, finansowane głównie ze środków własnych i w ramach zatrudnienia subsydiowanego z PUP.

W celu zapewnienia bezpieczeństwa osób starszych Ośrodek Pomocy Społecznej w roku 2021 realizował usługę w zakresie teleopieki adresowaną do osób niesamodzielnych (w szczególności zamieszkujących samotnie) z powodu choroby lub niepełnosprawności. W dyspozycji Ośrodka jest 15 opasek połączonych z systemem całodobowego monitoringu, wyposażonych w przycisk SOS, którego należy użyć w sytuacjach bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia osoby.

W 2021 roku specjalistycznymi usługami opiekuńczymi dla osób z zaburzeniami psychicznymi obejmowaliśmy 24 osoby. Jest to ogromne wsparcie dla rodzin dotkniętych tym problemem. Zadanie to realizowało 3 pracowników (2 pielęgniarki i 1 terapeuta).

Problemem, który istnieje od dawna i jest bardzo trudnym do rozwiązania przez gminę są osoby chore psychicznie, które po opuszczeniu szpitala psychiatrycznego nie chcą korzystać z usług specjalistycznych, nie chcą nawet przyjmować systematycznie leków. Wiele osób chorych psychicznie nie jest zdiagnozowanych, a rodziny tych osób nie chcą współpracować z pracownikami Pomocy Społecznej by im pomóc. Osoby z zaburzeniami psychicznymi stwarzają jednocześnie poważne zagrożenie w środowisku, w którym przebywają. Szpitale psychiatryczne i sądy odmawiają współpracy z OPS.

Obserwujemy wzrastającą liczbę osób niepełnosprawnych. Nie mamy jednak pełnej informacji w tym zakresie. Z posiadanej dokumentacji wynika, że zasiłki pielęgnacyjne pobiera 106 osób, w tym 19 osób stanowią dzieci. Są to osoby z orzeczoną i udokumentowaną niepełnosprawnością. Rodzice większości tych dzieci nie informują dyrekcji przedszkola lub szkoły, że ich dziecko ma orzeczoną niepełnosprawność. Z tego powodu wynikają duże rozbieżności w statystyce.

Osoby pełnoletnie z orzeczeniem niepełnosprawności, w stopniu, co najmniej umiarkowanym (dawniej II grupa inwalidzka), nieposiadające dochodu, otrzymują zasiłek stały w wysokości 645 zł miesięcznie. W 2021 roku w grupie tej były 33 osoby, w tym 3 osoby w rodzinie i 30 osób samotnych. Osoby te są często źle postrzegane w środowisku lokalnym ze względu na ich naganny tryb życia. Jednak zasiłek stały to świadczenie obligatoryjne, którego nie można odmówić.

Z naszego rozeznania wynika, że jest znaczna liczba osób niepełnosprawnych, nawet z widocznym kalectwem, które nie posiadają orzeczenia o niepełnosprawności, ponieważ się tego wstydzą i nie występują o takie orzeczenie.

ŚWIADCZENIA RODZINNE, DODATKI I FUNDUSZ ALIMENTACYJNY

Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje zadania zapisane w ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych.

W 2021 roku Ośrodek Pomocy Społecznej w Różanie realizował zadania w poniższym wymiarze:

ŚWIADCZENIA RODZINNE WYPŁACONE PRZEZ OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W RÓZANIE W 2021R.

Lp.	Rodzaj świadczenia	Liczba świadczeń	Koszt świadczenia (zł)
1	2	3	4
1.	Zasiłki rodzinne oraz dodatki do zasiłków rodzinnych	4782	532.283,00
2.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	29	29.000,00
3.	Zasiłki pielęgnacyjne	1263	272.607,00
4.	Świadczenie pielęgnacyjne	251	491.578,00
5.	Fundusz alimentacyjny	308	117.000,00
6.	Składki na ubezpieczenie emerytalno-rentowe	250	119.277,00
7.	Składki na ubezpieczenie zdrowotne	70	9.108,00
8.	Specjalny zasiłek opiekuńczy	27	16.740,00
9.	Świadczenie rodzicielskie	127	108.747,00
	Razem	7107	1.696.340,00

KRYTERIA DOCHODOWE

Zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej i rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2021 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej od dnia 01.01.2022r. podwyższono kryterium dochodowe dla osoby samotnie gospodarującej do kwoty 776,00 zł (było 701,00 zł), a na osobę w rodzinie do kwoty 600,00 zł (było 528,00 zł). Kryteria te dotyczą wyłącznie świadczeń z pomocy społecznej. Kryteria obowiązujące zgodnie z Ustawą o świadczeniach rodzinnych dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie może przekroczyć kwoty 674,00 zł, natomiast w przypadku gdy członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym albo o znacznym stopniu niepełnosprawności, dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie może przekroczyć kwoty 764,00 zł. Natomiast dochód uprawniający do świadczeń z Funduszu Alimentacyjnego to już kwota 900,00 zł. W przypadku zasiłków rodzinnych i funduszu alimentacyjnego stosowany jest mechanizm „złotówka za złotówkę”. Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka w wysokości 1000,00 zł przysługuje w rodzinie o dochodach poniżej 1922,00 zł na osobę. Rodziny, w których urodziło się dziecko, a nie posiadają uprawnień zasiłku macierzyńskiego mogą skorzystać ze świadczenia rodzicielskiego (tzw. kosiniakowego), które wynosi 1000,00 zł miesięcznie przez rok.

KARTA DUŻEJ RODZINY

W 2021 roku wydano 19 rodzinom Karty Dużej Rodziny dla 63 osób. Na terenie powiatu makowskiego są bardzo ograniczone możliwości korzystania z uprawnień w tym zakresie, ponieważ niewiele przedsiębiorstw przystąpiło do tego programu.

FUNDUSZ ALIMENTACYJNY

Ośrodek Pomocy Społecznej w Różaniu realizował również zadania określone w ustawie z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. W 2021 roku było prowadzone postępowanie wobec 29 dłużników alimentacyjnych, w tym 14 zamieszkałych na terenie gminy Różan.

Efekty tych działań są znikome ze względu na ograniczone kompetencje, uprawnienia i możliwości gminy w tym zakresie. Jednak, w tych niesprzyjających warunkach, gmina Różan nadal ma jedną z najlepszych ściągalności zaległości w woj. mazowieckim.

ŚWIADCZENIE WYCHOWAWCZE I „DOBRY START”

Od dnia 1 kwietnia 2016 r. weszła w życie ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci. Jest to świadczenie wychowawcze pod potoczną nazwą „500+”, które do 30.06.2019r. było uzależnione od dochodu rodziny. W dniu 1 lipca 2019r. wprowadzono zmianę i znowelizowano ustawę o przyznaniu świadczeń wychowawczych na każde dziecko bez względu na dochód rodziny. Świadczenie to jest nieopodatkowane i wynosi 500 zł miesięcznie, przysługuje na każde dziecko, niezależnie od dochodu rodziny. Rodziny, w których jedno z rodziców przebywa i pracuje za granicą może korzystać ze świadczeń wychowawczych lecz tylko w ramach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

Celem świadczenia wychowawczego jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych. Świadczenie wychowawcze przysługuje: - matce, - ojcu, - opiekunowi faktycznemu dziecka, - opiekunowi prawnemu dziecka. Świadczenie wychowawcze przysługuje do dnia ukończenia przez dziecko 18 roku życia, jest świadczeniem podzielnym.

W 2021 roku w gminie Różan złożono 528 wniosków o przyznanie świadczenia wychowawczego z Rządowego Programu „Rodzina 500+”, w tym 392 w formie papierowej i 136 w formie elektronicznej. Do otrzymywania świadczenia wychowawczego było uprawnionych 864 dzieci przebywających w 526 rodzinach. W okresie świadczeniowym 2021-2022 wydano w tej sprawie 528 informacji o przyznaniu świadczenia wychowawczego, a kwota świadczeń wypłaconych za okres od stycznia 2021 do grudnia 2021 r. wraz z kosztami obsługi, finansowanymi z Budżetu Państwa wyniosła 4 771 540,05 zł. Prawo do świadczenia wychowawczego ustalane jest na tzw. okres świadczeniowy, który trwa od 1 czerwca 2021 roku i trwa do 31 maja 2022r.

Każde dodatkowe środki finansowe skierowane do rodziny, mają wpływ na sposób i poziom życia jej członków. Środki z 500+ najlepiej i najefektywniej są wykorzystywane w tzw. normalnych rodzinach, gdzie rodzice przeznaczają te pieniądze na zajęcia pozalekcyjne, korepetycje i wszelkiego rodzaju zajęcia dodatkowe. Są rodziny o niewielkich dochodach, które

wydają te pieniądze na bieżące utrzymanie. Wiele rodzin o wyższych dochodach, całość otrzymywanego świadczenia lokuje na oddzielnym koncie, jako zabezpieczenie przyszłości dziecka.

Ośrodek Pomocy Społecznej w roku 2021r. zakończył realizację świadczenia „ Dobry Start” tzw. 300+. Świadczenie to jest przyznawane przez ZUS.

PRACA SOCJALNA

Kładziemy bardzo duży nacisk na pracę socjalną z rodzinami dysfunkcyjnymi. Taka praca jest nie mniej ważna, a czasami nawet ważniejsza niż świadczenie pieniężne. Zasiłek pieniężny, aczkolwiek bardzo ważny, jest tylko działaniem doraźnym, łagodzącym skutki biedy, natomiast szeroko rozumiana praca socjalna ma na celu likwidację przyczyn ubóstwa w procesie długofalowym, ale bardziej efektywnym i trwałym. Dlatego w 2021 r. jeszcze więcej uwagi poświęciliśmy współpracy z klientami, opartej na 4 kontraktach socjalnych. Praca socjalna jest oparta na bardzo kruchym fundamencie, dlatego jedną nierozważną decyzją pracownika lub przełożonego można zniszczyć kilkuletni dorobek w tym zakresie.

W roku 2021 r. pracownicy socjalni oraz asystent rodziny realizujący pracę socjalną zgodnie z zaleceniami i obostrzeniami zmuszeni byli do stosowania innych niż dotychczas metod pracy. Wywiady środowiskowe i wnioski były rozpatrywane drogą elektroniczną i telefoniczną, natomiast bezpośrednie wizyty w środowisku były realizowane w przypadkach powzięcia informacji o sytuacjach kryzysowych, interwencyjnych, przemocy czy zaniedbaniach w rodzinie.

WSPARCIE RODZINY I PIECZA ZASTĘPCZA

Znowelizowana ustawa o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej nałożyła na gminy obowiązek zatrudnienia asystentów rodziny, którzy mają wspierać rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej. Od 1 stycznia 2015 r. jest to zadanie obligatoryjne dla wszystkich gmin.

W 2021 r. asystent rodziny współpracował z 15 rodzinami, w których przebywało łącznie 26 dzieci. Rodzice niechętnie podejmują współpracę z asystentem, często nawet utrudniają jego pracę. Mamy już pierwsze pozytywne efekty jego działań. Widzimy jak bardzo asystent

jest potrzebny i ma bardzo dobry wpływ na te rodziny, a co najważniejsze, mamy stały kontakt z tymi rodzinami. Pracownicy OPS na bieżąco mogą pomóc w rozwiązywaniu trudnych sytuacji w rodzinach dysfunkcyjnych, co powoduje, że tych problemów jest znacznie mniej. Problemy, z jakimi boryka się w swojej pracy asystent rodziny są bardzo złożone. Począwszy od tego, iż dzieci nie chcą chodzić do szkoły, odrabiać lekcji, a skończywszy na tym, iż nawet rodzicom brak chęci do zajmowania się swoimi dziećmi i dbania o ich i swoje zdrowie. U około 30% rodzin jest nieustannie problem z higieną. W mieszkaniu asystent próbuje dopilnować, by systematycznie była zmieniana pościel, prane ręczniki, członkowie rodzin regularnie się kąpali i dbali o higienę, myli zęby. Ten problem się zmniejsza dzięki regularnemu przypominaniu im o tym i pilnowaniu wszystkich członków rodziny. W połowie rodzin asystent pomaga w gospodarowaniu budżetem, by rodzina opłacała rachunki na czas i regulowała zaległości. Asystent rodziny rejestruje zarówno dzieci jak i rodziców, swoich podopiecznych do poradni specjalistycznych, począwszy od dentysty, a skończywszy na poradniach chirurgicznych, hematologicznych, instytucie reumatologii i słuchu. itp.

Często relacje w rodzinach są bardzo trudne, rodzice nie poświęcają dzieciom swojej uwagi i czasu, dzieci skarżą się na brak wsparcia od rodziców i nie mają motywacji do nauki. Asystent jest w stałym kontakcie z pracownikami socjalnymi, policją, szkołą, kuratorami społecznymi i zawodowymi oraz sądem.

PROGRAM „POSILEK W SZKOLE I W DOMU”

W gminie Różan bardzo dobrze funkcjonuje system dożywiania. W ramach programu wieloletniego „Posilek w szkole i w domu na lata 2019-2023” w 2021 r. dożywianiem objęto 277 osób, w tym:

- dzieci w wieku do 7 roku życia – 51 osób,
- uczniowie do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej - 97 osoby,
- pozostałe osoby otrzymujące pomoc na podstawie art. 7 ustawy o pomocy społecznej – 134 osoby.

Dożywianie prowadzone jest w 3 placówkach oświatowych (2 szkoły i 1 przedszkole), które obsługiwane są przez 2 stołówki. Na rok szkolny 2020/2021 skalkulowano koszt jednego posiłku odpowiednio:

- 1) Przedszkole Samorządowe – 4,50 zł,
- 2) Szkoła Podstawowa – 6,00 zł,
- 3) Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Makowie Mazowieckim – 5,30 zł,

Rodzice młodzieży uczącej się w Zespole Szkół w Różanie jak również dzieci klas IV-VIII, które ze względu na sytuację epidemiczną uczestniczyły w zajęciach zdalnie, otrzymali pomoc w formie zasiłku celowego na sporządzenie gorącego posiłku w kwocie 198,00 zł miesięcznie.

W 2021 r. Gmina Różan otrzymała zwiększoną kwotę dotacji o 3980,00 zł z przeznaczeniem na dowóz gorącego posiłku dla osób starszych i niepełnosprawnych. Zadanie to było realizowane poprzez zlecenie firmie zewnętrznej sporządzenia gorącego posiłku wraz z dowozem dla 3 osób. Koszt gorącego posiłku to 17,00 zł, natomiast koszt dowozu niezależnie od ilości świadczeniobiorców to 20,00 zł dziennie.

Ogólny koszt programu w 2021 r. wyniósł 1387.671,00 zł, w tym:

- środki własne stanowiły 27.734,00 zł, (tj. 20,00 %),
- dotacja Wojewody 110.937,00 zł., (tj. 80 %).

PLACÓWKI WSPARCIA DZIENNEGO

W strukturze OPS w Różanie funkcjonuje Placówka Wsparcia Dziennego pod nazwą „Świetlica Opiekuńczo – Wychowawcza”, a od 23 grudnia 2016 r. również Dzienny Dom „Senior +”.

„Świetlica opiekuńczo- wychowawcza” w Różanie jest placówką wsparcia dziennego czynną od poniedziałku do piątku w godzinach 14.00 – 18.00 przez cały rok. Uczestnikami świetlicy są dzieci i młodzież w wieku szkolnym zamieszkujące miasto Różan, od I do VIII klasy szkoły podstawowej (do pełnego roku kalendarzowego), pochodzące niejednokrotnie z rodzin alkoholowych, zagrożonych chorobą alkoholową, bądź rodzin niewydolnych wychowawczo.

Spędzony czas w świetlicy umożliwia zjedzenie posiłku, który podopieczni przygotowują samodzielnie. Codziennie jedno dziecko zgodnie z wyznaczonym harmonogramem otrzymuje karteczkę z liczbą dzieci i idzie do pobliskiego sklepu zrobić zakupy, kwota przeznaczona na jedno dziecko to 4,00 zł. W sklepie dziecko otrzymuje potwierdzenie zakupów, karteczkę z ilością produktów żywnościowych i cenami. Dzieci i młodzież uczą się systematyczności

poprzez stały harmonogram obowiązujący na świetlicy.

Dotychczasowe działania Świetlicy są zadowalające, współpraca wychowawcy z rodzicami przebiega pomyślnie, jedyny problem polega na tym, że część rodziców postrzega tę placówkę, jako miejsce dla dzieci wyłącznie z rodzin dysfunkcyjnych, a nawet zabrania swoim dzieciom uczęszczania na zajęcia. Takie stereotypy bardzo utrudniają integrację dzieci w środowisku. W 2021 roku w zajęciach uczestniczyło 14 dzieci. Okresowo chętnych byłoby więcej, ale na 1 opiekuna nie może przypadać więcej niż 15 dziećmi.

Podstawowym celem świetlicy opiekuńczo- wychowawczej jest pomoc w sytuacjach trudnych życiowo i wskazywanie możliwości radzenia sobie z nimi, opieka nad wychowankami po zajęciach szkolnych oraz w przerwach wakacyjnych, wyrównywanie szans rozwoju i edukacji dzieci i młodzieży oraz właściwa organizacja czasu wolnego.

W grudniu 2016 r. w gminie Różan utworzono Dzienny Dom „Senior – WIGOR” dla osób nieaktywnych zawodowo w wieku 60 +. Placówka funkcjonuje w ramach struktury organizacyjnej OPS. Aktualnie przebywa w placówce 16 osób. Na polecenie Ministerstwa od 1 lipca 2017r. zmieniono nazwę placówki na Dzienny Dom „Senior +”.

Na początku 2021 roku placówka prowadziła optymalną działalność, lecz pandemia Covid- 19 bardzo ją spowolniła. Kolejna fala epidemii, która zaskoczyła równie mocno jak pierwsza, uderzyła znacznie w nasze relacje i stabilność psychiczną każdego człowieka. Szczególnie jednak w seniorów, którzy często mieszkają sami, nie mają bliskich kontaktów z rodzinami. Zakazy wychodzenia z domu i obawa przed chorobą powodowała niejednokrotnie stany depresyjne. W czasie tych trudnych dni, podczas zamknięcia w okresie 04.01.2021-22.02.2021 r. oraz 15.03.2021-26.04.2021 r., pracownicy Dziennego Domu „Senior+” w Różanie byli w stałym kontakcie z seniorami. Pogadanki na temat zdrowia, wspomnienia z organizowanych wspólnie wycieczek i imprez integracyjnych pozwalały zapomnieć o sytuacji panującej w kraju. Ponadto pracownicy dostarczali zakupy i pomagali w opłacaniu rachunków. Od poniedziałku do piątku chcąc poprawić aktywność umysłową seniorów dostarczali materiały edukacyjne, krzyżówki i czasopisma. W czasie panującej pandemii odwiedzali seniorów zachowując dystans, stosując się do zasad sanitarnych. Każdy przypadek traktowany był indywidualnie i z należytą powagą. Dla niektórych były to błahe sprawy, niby drobnostki, jednak dla osób starszych, które obawiały się o swoje zdrowie, niektóre rzeczy rosły do rangi niewykonalnych.

Po ponownym otwarciu, oprócz codziennych zajęć, zorganizowano wiele warsztatów plastycznych, kulinarnych, muzycznych czy komputerowych. Seniorzy uczestniczyli także w wyjazdach integracyjnych m.in. do kina w Makowie Mazowieckim, Gospodarstwa Agroturystycznego w Olszewce, Ogrodów w Kamionce, Torunia, Stadniny Konnej w Krasnym, teatru Roma w Warszawie, wzięli udział również w Ogólnopolskich Senioraliach w Tomaszowie Mazowieckim.

W 2021r. seniorzy angażowali się w nagraniach promujących szczepienia przeciwko Covid-19 oraz nagrywali bajki dla dzieci, organizowali Narodowe Czytanie i spotkania integracyjne z zaprzyjaźnionym klubem seniora z Różana w ogrodowej altanie.

Dzienny Dom „Senior+” jest placówką wspierającą ludzi starszych z terenu gminy Rożan, chroniącą seniorów przed samotnością i wykluczeniem. Zapewnia 8 godzinną ofertę usług, od poniedziałku do piątku, w dni robocze. Działalność Domu polega na realizacji podstawowych usług, mających na celu udzielenie pomocy w czynnościach dnia codziennego, podtrzymywania aktywności fizycznej oraz umysłowej. Zapewniony jest także jeden gorący posiłek dziennie. Odpłatność za pobyt w Dziennym Domu „Senior+” jest naliczana zgodnie z obowiązującą tabelą ustaloną w drodze Uchwały Rady Miejskiej w Różanie (wynosi od 60 do 250 zł miesięcznie).

Seniorzy uczestniczą w grupowej gimnastyce ogólnousprawniającej oraz mają możliwość indywidualnego treningu na przyrządach i urządzeniach w sali kinezyterapii, pod opieką rehabilitantki.

Częścią każdego dnia są dla nich:

- ćwiczenia pamięci: gry i układanki logiczne, zgadywanki tematyczne, rebusy;
- zajęcia edukacyjne (pogadanki profilaktyczne (dot. zdrowia, bezpieczeństwa, współczesnych zagrożeń dla seniora), informacyjne z wybranych dziedzin kultury, sztuki, muzyki, literatury, religii);
- muzykoterapia: doskonalenie śpiewu w grupie z akompaniamentem akordeonu, słuchanie koncertów - zapraszanie wykonawców, wyjścia na koncerty, wspólne śpiewanie pieśni biesiadnych, patriotycznych i religijnych;
- zajęcia kulinarne: ćwiczenia pamięci i sprawności manualnej dłoni poprzez przygotowywanie prostych dań, deserów, pieczenie ciast itp.;
- zajęcia komputerowe oraz nauka obsługi telefonów komórkowych: zapoznanie się z obsługą komputera i nowoczesnych smartfonów.

Wspólna modlitwa znakomicie integruje wszystkich uczestników, niweluje wszelkie nieporozumienia i konflikty. Dzienny Dom „Senior+” współpracuje z: Przedszkolem Samorządowym, Szkołą Podstawową, Zespołem Szkół, Biblioteką Publiczną, Gminnym Ośrodkiem Upowszechniania Kultury w Różanie oraz Stowarzyszeniem Aktywnych Pań w Załuziu, realizując wspólnie projekty.

BEZROBOCIE I BEZDOMNOŚĆ

Poważnym problemem w gminie Różan, podobnie jak w całym powiecie makowskim, jest bezrobocie. Według danych PUP w Makowie Mazowieckim, na koniec grudnia 2021 r. liczba bezrobotnych w gminie Różan wynosiła 199 osób (w tym 95 kobiet), osób z prawem do zasiłku było 22 (w tym 12 kobiet), bezrobotnych do 30 roku życia było 45, w tym do 25 roku życia 25 osób, długotrwale bezrobotnych było 134 osób, powyżej 50 roku życia – 46 osób. Przybywa również osób bezrobotnych korzystających ze świadczeń pomocy społecznej. Część z nich wykazuje gotowość do podjęcia pracy, chętnie współpracuje z pracownikami OPS, nie tylko w zakresie uzyskania pomocy finansowej ale również innych działań motywacyjnych czy inspirujących do podjęcia zatrudnienia.

Pewnym rozwiązaniem problemu bezrobocia w 2021 r. była aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych prowadzona przez OPS we współpracy z PUP w Makowie Maz, m.in. w formie realizacji prac społecznie użytecznych dla 6 osób bezrobotnych, staży dla 4 osób i zatrudnienie 1 osoby w ramach robót publicznych. Efekty tych działań są niewielkie, natomiast pomagają w uzyskaniu stażu i doświadczenia zawodowego, które jest wymagane w odpowiedzi na oferty pracy.

W gminie Różan nie występuje problem bezdomności, polegający na przebywaniu osób w pustostanach, szopach, śmietnikach, itp. W 2020 r. Gmina Różan podpisała porozumienie na świadczenie usług w tym zakresie ze schroniskiem dla osób bezdomnych "Fundacja Serce Marka", Konarzewo Sławki 18a, 06-420 Gołymin. Jest jednak wiele osób zamieszkujących w trudnych i bardzo trudnych warunkach lokalowych.

Tym osobom, które są zainteresowane poprawą swoich warunków lokalowych w niewielkim zakresie i deklarują własne zaangażowanie w realizację tego zadania lub osobom z zaburzeniami psychicznymi, OPS chętnie pomaga w miarę posiadanych środków i możliwości.

Sytuacja mieszkaniowa w gminie Różan ulega ciągłej poprawie. Powstają nowe budynki mieszkalne w zabudowie indywidualnej, a ogólny byt mieszkańców można określić jako dobry.

Różan, marzec 2022 r.

Kierownik
Ośrodka Pomocy Społecznej
w Różanie

Monika Dzierzgowska